

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

23. dubna 2020*

„Žaloba pro nesplnění povinnosti – Směrnice 2009/147/ES – Ochrana volně žijících ptáků – Povolení jarního lovu samčích exemplářů ptačího druhu ‚kajky mořské‘ (*Somateria mollissima*) v provincii Alandy (Finsko) – Článek 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) – Pojmy ‚rozumné využívání‘ a ‚malé množství‘ “

Ve věci C-217/19,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 258 SFEU, podaná dne 8. března 2019,

Evropská komise, zastoupená C. Hermesem a E. Ljung Rasmussen, jako zmocněnci,

žalobkyně,

proti

Finské republice, zastoupené J. Heliskoskim, jako zmocněncem, ve spolupráci s J. Bouckaertem, D. Gillet a S. François, avocats,

žalované,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta, místopředsedkyně Soudního dvora, M. Safjan, L. Bay Larsen a C. Toader (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: angličtina.

Rozsudek

- 1 Svou žalobou se Evropská komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Finská republika tím, že od roku 2011 pravidelně dávala souhlas k vydávání povolení k jarnímu lovu samce kajky mořské (*Somateria mollissima*) v provincii Alandy (Finsko), nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 2010, L 20, s. 7, dále jen „směrnice o ptácích“).

Právní rámec

- 2 Body 3 až 6 a bod 10 odůvodnění směrnice o ptácích stanoví:

„(3) Početnost velkého množství druhů volně žijících ptáků přirozeně se vyskytujících na evropském území členských států klesá, a to v některých případech velmi rychle. Tento pokles představuje vážnou hrozbu pro ochranu přírodního prostředí, především protože takový vývoj ohrožuje biologickou rovnováhu.

(4) Druhy volně žijících ptáků přirozeně se vyskytující na evropském území členských států jsou zejména stěhovavé druhy. Takové druhy tvoří společné dědictví a jejich účinná ochrana je typickým problémem životního prostředí překračujícím hranice státu, který vyžaduje společnou odpovědnost.

(5) Zachování druhů volně žijících ptáků vyskytujících se v přírodě na evropském území členských států je nezbytné pro uskutečnění cílů [Evropské unie] v oblastech zlepšování životních podmínek a udržitelného rozvoje.

(6) Přijímaná opatření je nutno uplatnit na různé činitele ovlivňující početnost ptáků, a sice na následky lidské činnosti, zejména na ničení a znečišťování stanovišť ptáků, na odchyt a usmrcování ptáků člověkem a obchod vyplývající z takových postupů. Přísnost těchto opatření by v rámci strategie ochrany ptactva měla být upravena podle specifické situace různých druhů.

[...]

(10) V [Unii] jako celku mohou být určité druhy loveny s ohledem na vysokou početnost jejich populací, zeměpisné rozšíření a reprodukční potenciál, což představuje přijatelné využití, jsou-li stanoveny a dodržovány určité limity a je-li takový lov slučitelný s udržení populace těchto druhů na uspokojivé úrovni.“

- 3 Článek 1 směrnice o ptácích zní následovně:

„1. Tato směrnice se týká ochrany všech druhů ptáků přirozeně se vyskytujících ve volné přírodě na evropském území členských států, na něž se vztahuje Smlouva. Zahrnuje ochranu, regulování těchto druhů a péči o ně a stanoví pravidla pro jejich využívání.

2. Vztahuje se na ptáky, jejich vejce, hnízda a stanoviště.“

- 4 Článek 2 této směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby populace druhů uvedených v článku 1 byly zachovány na úrovni nebo přivedeny na úroveň, která odpovídá zejména ekologickým, vědeckým a kulturním požadavkům, přičemž budou brát v úvahu hospodářské požadavky a požadavky rekreace.“

5 Článek 5 písm. a) a e) této směrnice zní následovně:

„Aniž jsou dotčeny články 7 a 9, přijmou členské státy opatření nezbytná k vytvoření obecné právní úpravy ochrany všech druhů ptáků uvedených v článku 1, která zejména zakáže

a) úmyslné usmrcování nebo odchyt jakýmkoli způsobem;

[...]

e) držení druhů ptáků, jejichž lov a odchyt jsou zakázány.“

6 Článek 7 odst. 1 a 4 směrnice o ptácích stanoví:

„1. S ohledem na početnost populace, zeměpisné rozšíření a úspěšnost rozmnožování v [Unii] mohou být druhy uvedené v příloze II loveny podle vnitrostátních právních předpisů daného státu. Členské státy zajistí, aby lov těchto druhů nenarušil úsilí o jejich zachování v oblasti jejich rozšíření.

[...]

4. Členské státy zajistí, aby lov včetně případného sokolnictví byl prováděn v souladu s platnými vnitrostátními předpisy a v souladu se zásadami rozumného využívání a ekologicky vyvážené regulace dotčených ptačích druhů a že tento lov je u populací těchto druhů, zejména stěhovavých, slučitelný s opatřeními vyplývajícími z článku 2.

Postarají se zejména o to, aby druhy, na které se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období odchovu mláďat ani v jednotlivých stádiích rozmnožování.

V případě stěhovavých druhů se zejména postarají o to, aby druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období rozmnožování nebo během období jejich návratu na hnízdiště.

[...]“

7 Článek 9 odst. 1 a 2 této směrnice stanoví:

„1. Pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 5 až 8 z následujících důvodů:

[...]

c) aby v malém množství za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnily odchyt, držení nebo jiné rozumné využívání některých druhů ptáků.

2. Odchytky uvedené v odstavci 1 musí upřesnit

a) druhy, na něž se vztahují;

b) prostředky, zařízení nebo metody povolené pro odchyt nebo usmrcování;

c) charakter rizika a časové a místní okolnosti, kdy lze takové odchytky povolit;

d) orgán, který je oprávněn vyhlásit, že požadované podmínky nastaly, a rozhodnout, jaké prostředky, zařízení nebo metody mohou být použity, za jakých omezení a kým;

e) kontroly, které budou prováděny.“

- 8 Článek 18 směrnice o ptácích stanoví, že směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků (Úř. věst. 1979, L 103, s. 1; Zvl. vyd. 15/01, s. 98) ve znění později přijatých aktů se zrušuje. Jak upřesňuje bod 1 odůvodnění směrnice o ptácích, kodifikuje tato směrnice směrnicí 79/409.
- 9 Kajka mořská (*Somateria mollissima*) je uvedena v příloze II části B směrnice o ptácích.
- 10 Článek 16 odst. 1 směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. 1992, L 206, s. 7; Zvl. vyd. 15/02, s. 102, dále jen „směrnice o přírodních stanovištích“) stanoví:

„Neexistuje-li žádné jiné uspokojivé řešení a za podmínky, že populace dotčeného druhu přetrvávají navzdory udělené odchylce ve svém přirozeném areálu rozšíření bez negativního ovlivnění v dobrém stavu z hlediska jejich ochrany, mohou se členské státy odchýlit od ustanovení článků 12, 13, 14 a čl. 15 písm. a) a b):

- a) v zájmu ochrany volně žijících živočichů, planě rostoucích rostlin a ochrany přírodních stanovišť;
- b) v zájmu prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku;
- c) v zájmu zdraví lidí a veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a s nesporně příznivými důsledky pro životní prostředí;
- d) pro účely výzkumu a vzdělání, opětovného osídlení určitého území populací druhu nebo vysazení v původním areálu druhu a chovu a pěstování nezbytných pro tyto účely, včetně umělého rozmnožování rostlin;
- e) aby za přísně kontrolovaných podmínek v omezeném rozsahu a na základě výběru povolily odebírání nebo držení omezeného a příslušnými státními orgány stanoveného počtu jedinců určitých druhů uvedených v příloze IV.“

Skutečnosti předcházející sporu a postup před zahájením soudního řízení

- 11 Samci kajky mořské v provincii Alandy (Finsko) jsou tradičně loveni na jaře.
- 12 V rozsudku ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770) Soudní dvůr rozhodl, že jarní lov samců kajky mořské, k němuž byl v letech 1998 až 2001 udělován souhlas v provincii Alandy, není v souladu se směrnicí 79/409. V návaznosti na tento rozsudek vláda autonomní provincie Alandy neudělila povolení k jarnímu lovu samců kajky mořské pro roky 2006 až 2010.
- 13 V roce 2011 Komise obdržela informace o tom, že orgány této provincie opět udělily povolení k tomuto jarnímu lovu. Od tohoto okamžiku uvedené orgány tato povolení každoročně vydávaly i nadále (dále jen „sporná povolení“).
- 14 Podle názoru Komise tato povolení nejsou v souladu se směrnicí o ptácích, která jarní lov zakazuje, nejsou-li splněny podmínky pro přiznání odchylky z tohoto zákazu stanovené touto směrnicí. V projednávaném případě Finská republika dle Komise tyto podmínky nesplnila, jelikož neprokázala, že uvedená povolení umožňovala „rozumné využívání“, ani že se kvóty pro lov vztahovaly jen na „malé množství“ ptáků ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích.

- 15 Dne 22. listopadu 2012 Komise zaslala Finské republice na základě článku 258 SFEU výzvu dopisem, ve které prohlásila, že povolení jarní lovecké sezóny v letech 2011 a 2012 nebylo v souladu s články 7 a 9 směrnice o ptácích.
- 16 Finská republika ve své odpovědi ze dne 21. ledna 2013 odmítla, že by se dopustila porušení směrnice o ptácích; tvrdila, že jarní lov spadá pod výjimku upravenou v čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice.
- 17 Dne 27. února 2015 Komise zaslala Finské republice doplňující výzvu dopisem, ve které se zaměřila na jarní loveckou sezónu v letech 2013 a 2014, která jsou dle jejího názoru dalšími příklady této protiprávní praxe. Tento orgán zejména tvrdil, že vydání sporných povolení nelze odůvodnit na základě čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice.
- 18 Finská republika na tuto doplňující výzvu dopisem odpověděla dopisem ze dne 23. dubna 2015, ve kterém tvrzení Komise odmítla.
- 19 Dne 9. prosince 2016 zaslala Komise Finské republice odůvodněné stanovisko, ve kterém setrvala na svém postoji.
- 20 Finská republika odpověděla dne 9. února 2017; popřela existenci porušení a poskytla jisté informace o stavu populace kajky mořské.
- 21 V lednu a v březnu roku 2017 se zástupci provincie Alandy setkali s úředníky Komise. Dopisem ze dne 27. července 2017 vyzval člen Komise odpovědný za ochranu životního prostředí finské orgány a orgány provincie Alandy, aby ukončily zjištěné protiprávní jednání. Rada provincie Alandy odpověděla dne 22. srpna 2017; představila strategii péče o populaci kajky mořské zahrnující regulaci predátorů a vytváření seznamů této populace a odmítla ukončit jarní lov těchto ptáků. V odpovědi ze dne 22. prosince 2017 člen Komise odpovědný za ochranu životního prostředí konstatoval, že protiprávní jednání nadále trvá.
- 22 Dne 8. března 2019 se Komise rozhodla podat projednávanou žalobu.

K žalobě

Argumentace účastnic řízení

- 23 V žalobě Komise uvádí, že sporná povolení jednak nejsou v souladu s čl. 7 odst. 4 třetím pododstavcem směrnice o ptácích a jednak je nelze odůvodnit na základě čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice.
- 24 Na prvním místě má Komise za to, že sporná povolení nejsou v souladu s čl. 7 odst. 4 třetím pododstavcem směrnice o ptácích. Podle tohoto ustanovení se totiž členské státy „[v] případech stěhovavých druhů [...] zejména postarají o to, aby druhy, na něž se předpisy o lovu vztahují, nebyly loveny během období rozmnožování“.
- 25 Komise má za to, že v projednávaném případě je tak jako ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770), nezpochybnitelné, že se jarní lovecká sezóna v provincii Alandy, která probíhá dva až tři týdny v měsíci květnu, překrývá s obdobím rozmnožování kajky mořské.
- 26 Toto zjištění dle Komise potvrzují práce výboru ORNIS, což je výbor pro přizpůsobení směrnice o ptácích technickému a vědeckému pokroku, který byl zřízen podle článku 16 této směrnice a skládá se ze zástupců členských států, přičemž Soudní dvůr již uznal vědeckou vážnost jeho prací (rozsudek ze dne 8. června 2006, WWF Italia a další, C-60/05, EU:C:2006:378, body 26 a 27 a citovaná judikatura).

- 27 Na druhém místě má Komise za to, že Finská republika nemůže neslučitelnost sporných povolení s čl. 7 odst. 4 třetím pododstavcem směrnice o ptácích odůvodnit na základě odchylky stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice.
- 28 Podle Komise totiž nejenže Finská republika neprokázala, že sporná povolení představují „rozumné využívání“, ale navíc podle ní tento členský stát neprokázal, že jarní lov kajky mořské má vliv pouze na „malé množství“ ptáků ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích.
- 29 Pokud jde o neprokázání „rozumného využívání“, Finská republika zaprvé podle Komise prostřednictvím spolehlivých vědeckých důkazů neprokázala, že bylo zajištěno, že je dotčená populace udržována na „uspokojivé úrovni“. Poznatky, o které se tento členský stát opírá, totiž dle Komise vychází z nesprávného a neúplného výkladu některých dokumentů. Komise má za to, že tyto dokumenty, z nichž nejstarší je z roku 2004, již nejsou aktuální či nejsou relevantní, jelikož se týkají populace v celosvětovém nebo evropském měřítku, tj. populace, které je rozsáhlejší než ta, o kterou se jedná v této věci. Naproti tomu dle Komise čtyři studie prokazují, že v období od roku 2011 do roku 2015 měla tato populace sestupnou tendenci. Pokud jde o následující roky, tři další studie dle názoru Komise poukazují na to, že došlo k dalšímu zhoršení situace, a čtvrtá studie ukazuje, že situace je stále natolik znepokojující, že nelze konstatovat, že je populace dotčeného druhu udržována na „uspokojivé úrovni“.
- 30 Údaje, které na základě článku 12 směrnice o ptácích poskytla jak Finská republika, tak Švédské království, které je sousedním členským státem, jež jsou relevantní pro stěhovavé druhy, dle Komise dokládají úbytek populace kajky mořské jak z krátkodobého, tak z dlouhodobého pohledu. Komise připouští, že tento úbytek má několik důvodů. Zdůrazňuje nicméně, že rozsudky ze dne 8. června 2006, WWF Italia a další (C-60/05, EU:C:2006:378, bod 32), a ze dne 10. září 2009, Komise v. Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, bod 59), týkající se „rozumného využívání“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích, vylučují možnost využití odchylky stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) této směrnice, není-li zajištěno, že dotčená populace bude udržena na „uspokojivé úrovni“, a to ať už lov přispívá k nepříznivému stavu populace z hlediska jejího zachování, či nikoliv. Dle Komise by totiž bylo umožnění lovu těchto populací nevhodné, i kdyby tento lov nebyl příčinou tohoto nepříznivého stavu z hlediska ochrany nebo k němu nepřispíval.
- 31 Komise kromě toho zpochybňuje stanovisko Finské republiky, podle něhož lze v souladu s rozsudkem ze dne 14. června 2007, Komise/Finsko (C-342/05, EU:C:2007:341, bod 29), podle kterého „[je] výjimečně možné, pokud je náležitě prokázáno, že [taková povolení] nemohou zhoršit nepříznivý stav uvedených populací z hlediska jejich ochrany nebo zabránit jejich navrácení do příznivého stavu“, a na základě čl. 16 odst. 1 směrnice o přírodních stanovištích, udělení sporných povolení odůvodnit i v případě nepříznivého stavu z hlediska ochrany. Komise má totiž za to, že Soudní dvůr nejenže tuto výjimku nikdy neuplatnil v kontextu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích, který stanoví jiné podmínky než čl. 16 odst. 1 směrnice o přírodních stanovištích a jehož struktura je odlišná od struktury posledně uvedeného ustanovení, ale především podle ní Finská republika náležitě neprokázala, že dopady, které mají sporná povolení na dotčenou populaci kajky mořské dopady, jsou pouze „neutrální“. Vědci naopak podle Komise poznamenali, že co se dopadu lovu kajky mořské týče, přispívá přerušení vazeb v párech z dlouhodobého hlediska ke snížení fertility samic kajky mořské v populaci, ve které dochází k pravidelnému odstraňování samců kajky mořské z důvodu jarního lovu.
- 32 Zadruhé má Komise za to, že Finská republika neprokázala, že je jarní lov nezbytný pro účely regulace predátorů, a jedná se tudíž o „rozumné využívání“. Ačkoliv totiž tento členský stát v rámci řízení, které vedlo k vydání rozsudku ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770), již tvrdil, že jarní lov kajky mořské je odůvodněn, protože lovci zlepšují podmínky pro hnízdění tím, že odstraňují malé predátory, kteří se vyskytují v místech, kde se tento druh rozmnožuje, Soudní dvůr podle Komise v bodě 35 tohoto rozsudku tento argument odmítl, když zdůraznil, že „[se] nezdá [...], že by [...] činnost [péče o přírodní prostředí] mohla být prováděna pouze za podmínky, že je povolen lov kajky mořské na jaře“.

- 33 Pokud jde o argumentaci, podle které se lov týkal pouze „malého množství“, přičemž Finská republika jako základ pro výpočet použila populaci zimující na migrační cestě vedoucí mezi Baltským mořem a mořem Waddenzee, je Komise toho názoru, že tento členský stát měl vycházet z populace hnízdící na ostrovech v provincii Alandy. Ačkoliv je nesporné, že je kajka mořská tažný pták, nesměřují sporná povolení na „migrující“ kajky mořské, ale na ty, které započaly s rozmnožováním, a setrvávají tedy na jednom místě. Tato povolení se navíc dle Komise vztahují pouze na ptáky nacházející se na ostrovech v provincii Alandy.
- 34 Volba referenční populace provedená Finskou republikou dle Komise vedla k nadhodnocení počtu ptáků, které bylo možné lovit v době a místě, na které se vztahovala uvedená povolení. Vzhledem k velikosti celé populace kajky mořské zimující na migrační cestě vedoucí mezi Baltským mořem a mořem Waddenzee dle Komise by i zlomek této populace nepředstavuje „malé množství“ z populace hnízdící na ostrovech v provincii Alandy. Komise má za to, že ne všechny kajky mořské z populace zimující v oblasti mezi Baltským mořem a mořem Waddenzee přitom migrují až na území Finska.
- 35 Finská republika kromě toho dle Komise nezohlednila kumulativní účinky své metody výpočtu. Komise tvrdí, že nejenže žádný jiný členský stát neprovádí výpočet tímto způsobem, ale rovněž že postupoval-li by každý členský stát tímto způsobem, nejednalo by se již o „malá množství“ jednotlivých populací dotčených příslušnými odchylkami, ale o „malá množství“ částí těchto populací, takže by tato množství byla po jejich vzájemném součtu nutně větší. Komise má za to, že Finská republika nemohla prokázat, že se odchylka týkala jen „malých množství“, jelikož neposkytla údaje o populaci hnízdící na ostrovech v provincii Alandy.
- 36 V žalobní odpovědi tento členský stát úvodem upřesňuje, že má za to, že se tato věc netýká ohroženého druhu nebo druhu, jemuž hrozí vyhynutí, a následně formuluje tři úvodní poznámky.
- 37 Zaprvé je podle Finské republiky populace kajky mořské „stabilizovaná/kolísavá“ a její úbytek, který je pozorován od 90. let, je z velké části způsoben přirozeným vývojem. Má za to, že z vědeckého hlediska je chybné spojovat vývoj populace kajky mořské s obdobím, ve kterém tato populace dosáhla svého vrcholu, což bylo způsobeno uměle vytvořenými podmínkami, zejména eutrofizací Baltského moře a moře Waddenzee, jakož i nedostatkem predátorů. Druh, jehož stav se snižuje, proto dle Finské republiky nemůže být automaticky definován tak, že se jedná o druh, jehož početnost není na uspokojivé úrovni či jehož stav z hlediska ochrany je nepříznivý. To dle jejího názoru platí tím spíše v případech, kdy tak jako v projednávané věci tento úbytek nijak nesouvisí s jarním lovem.
- 38 Zadruhé skutečnost, že dotčený druh byl, pokud jde o Unii, zařazen do kategorie „téměř ohrožené“ na „červeném seznamu“ ohrožených druhů Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN), dle Finské republiky neznamená, že je tento druh ohrožen nebo je vysoké riziko jeho vymizení ve volné přírodě, jelikož toto zařazení nezohledňuje uvedenou tendenci „stabilizovaná/kolísavá“.
- 39 Zatřetí s ohledem na ustanovení směrnice o ptácích, zejména na její čl. 9 odst. 1 písm. c), měla Komise dle Finské republiky nesprávně za to, že jarní lov je sám o sobě nerozumný.
- 40 Pokud jde o meritum žaloby, la Finská republika tvrdí, že sporná povolení splňují podmínky „rozumného využívání“ a „malého množství“.
- 41 Na prvním místě tento členský stát, pokud jde o pojem „rozumné využívání“, nejprve s odkazem na judikaturu Soudního dvora týkající se čl. 16 odst. 1 směrnice o přírodních stanovištích tvrdí, že „uspokojivá úroveň“ dotčené populace není podmínkou pro připuštění odchylky stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích.

- 42 Dále i v případě, že by „uspokojivá úroveň“ dotčené populace byla podmínkou pro připuštění uvedené odchylky, Finská republika uvádí, že odkázala na pět studií a má za to, že se pro účely povolení jarního lovu kajky mořské v provincii Alandy opírala o spolehlivé vědecké důkazy.
- 43 Určená úroveň populace dle Finské republiky jarní lov nevylučuje. Podmínka udržení populace na „uspokojivé úrovni“ totiž dle Finské republiky může být splněna v případě, že odchylka nemůže zhoršit stav populace či zabránit udržení stavu populace v takové úrovni. Jarní lov navíc dle Finské republiky loveckou komunitu pobízí k tomu, aby se podílela na plánu péče a přijala ochranná opatření.
- 44 Na základě Pokynů k lovu, které Komise v roce 2008 přijala podle směrnice o ptácích (dále jen „pokyny“) je Finská republika toho názoru, že tento orgán sám souhlasil s tím, že druhy, jejichž stav je z hlediska zachování nepříznivý, mohou být loveny v rozsahu, v němž by jejich lov mohl představovat silnou pobídku k péči o stanoviště a mít vliv na další faktory, které způsobují pokles stavu populace, a přispět tak k cíli navrácení populace do příznivého stavu z hlediska ochrany. To je ostatně dle Finské republiky důvod, proč rada provincie Alandy v letech 2017 a 2018 v rámci povolování jarního lovu přijala plán péče. Finská republika kromě toho uvádí, že lov 2 000 samců kajek mořských byl povolen rovněž v jarní lovecké sezóně roku 2019.
- 45 V této souvislosti má Finská republika za to, že na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, bylo upřesnění uvedené v bodě 35 rozsudku ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770), podle kterého „i když je pravda, že lovci provádějí s ohledem na [péči o přírodní] prostředí užitečnou činnost, když na jaře loví malé predátory, aby hnízdění kajky mořské bylo úspěšnější, nezdá se, že by taková činnost mohla být prováděna pouze za podmínky, že je povolen lov kajky mořské na jaře“, učiněno s ohledem na pojem „není-li k dispozici žádná alternativní řešení“ a Soudní dvůr měl implicitně, ale jistě za to, že lovci jsou i přesto pobízeni k regulaci predátorů.
- 46 Na druhém místě, pokud jde o podmínku „malého množství“, vyplývá na jedné straně podle Finské republiky z rozsudků ze dne 9. prosince 2004, Komise v. Španělsko (C-79/03, EU:C:2004:782, bod 36), a ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770, bod 53), že „dotčenou populací“ se rozumí, co se týče stěhovavých druhů, „populace z regionů, které dodávají hlavní [díl] stěhovavých ptáků přelétajících přes region, kde se [použije odchylka] v průběhu období její[ho uplatnění]“. Finská republika má za to, že vzhledem k tomu, že Soudní dvůr z této definice nestanovil žádnou výjimku, je zjevné, že pojem „stěhovavé druhy“ odkazuje na biologický model dotčených druhů a neimplikuje, že druh právě „migruje“, a je tedy v době, kdy je lov prováděn, v pohybu. Ptačí druhy jsou však dle Finské republiky stěhovavé či nestěhovavé, na čemž to, že ptáci náležející k dotčenému druhu právě „[ne]migrují“, nic nemění.
- 47 Dále má Finská republika za to, že vzhledem k tomu, že žádný jiný členský stát než ona nepovoluje jarní lov samců kajky mořské nacházející se na migrační cestě vedoucí mezi Baltským mořem a mořem Waddenzee, nekryje se jarní lov v provincii Alandy s žádným dalším lovem, a není tedy nutné stanovit kumulativní účinky, jelikož žádné nejsou.
- 48 Komise v replice, pokud jde o „rozumné využívání“, zaprvé upřesňuje, že výklad zastávaný Finskou republikou odporuje judikatuře Soudního dvora vyplývající z jeho rozsudků ze dne 8. června 2006, WWF Italia a další (C-60/05, EU:C:2006:378, bod 32), a ze dne 10. září 2009, Komise v. Malta (C-76/08, EU:C:2009:535, bod 59), podle níž „odchylky podle článku 9 směrnice [o ptácích] mohou být připuštěny pouze tehdy, pokud existuje záruka, že populace [dotčených] druhů je zachována na [uspokojivé] úrovni, a že není-li tato podmínka splněna, [nemůže být lov] ptáků [...] v žádném případě považován za rozumn[ý]“. Zadruhé tento orgán zdůrazňuje okolnost, že odchýlný režim stanovený v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích je přísnější než ten, který stanovuje článek 16 směrnice o přírodních stanovištích. Unijní normotvůrce totiž dle Komise tím, že použití čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích omezil na případy „rozumného využívání“, chtěl uplatnění tohoto odchýlného ustanovení podřídít přísnějšímu požadavku, který uplatnění odchylky omezuje na případy, kdy je

úroveň ptačí populace uspokojivá. Zatřetí Komise tvrdí, že je klesající tendence dotčeného druhu zjevně relevantním faktorem pro určení, zda je úroveň jeho populace uspokojivá, či nikoliv. Dále má Komise za to, že nezabezpečí-li členský stát udržení uvedené populace na „uspokojivé úrovni“, nemůže jarní lov představovat „rozumné využívání“, a to bez ohledu na to, zda je lov hlavní příčinou úbytku uvedené populace, či nikoliv.

- 49 Pokud jde o předložené studie, které prezentovala Finská republika, má Komise za to, že nejsou dostatečné ke zpochybnění důkazů, které poukazují na klesající tendenci populace kajky mořské, což je důležitý ukazatel neuspokojivého stavu populace.
- 50 Komise dále tvrdí, že tento členský stát kromě toho předkládá argumenty týkající se regulace predátorů, které z právního hlediska nejsou relevantní. Dle Komise je cílem judikatury Soudního dvora stanovit, zda je povolení lovu nutné k uskutečnění potenciálně užitečné činnosti, či zda tato činnost může být zajištěna bez ohledu na lov. V projednávaném případě dle Komise žalobní odpověď Finské republiky nepředložila žádný důkaz, který by prokazoval, že stav populace kajky mořské je na ostrovech v provincii Alandy, v celém Finsku, v Baltském moři či na migrační cestě vedoucí mezi Baltským mořem a mořem Waddensee příznivější díky jarnímu lovu a regulaci predátorů.
- 51 Dále podle Komise není argument, že vědecká literatura jarní lov samců kajky mořské podporuje z důvodu, že populace je složena převážně ze samců, fakticky správný, jelikož tato literatura doporučuje omezit lov kajek mořských především na samce v zimním období. Tento argument je dle Komise zejména v rozporu s judikaturou Soudního dvora, jež konstatovala, že biologický druh je definován jako soubor všech jedinců, kteří tvoří společenství schopné rozmnožování, z čehož plyne, že druh je třeba chránit jako celek (rozsudek ze dne 12. července 2007, Komise v. Rakousko, C-507/04, EU:C:2007:427, bod 235).
- 52 V duplice Finská republika uvádí několik úvodních poznámek. Zejména se pozastavuje nad tím, že Komise nezaujala stanovisko k operačnímu plánu péče, který Finsko zavedlo v roce 2017.
- 53 Pokud jde o pojem „rozumné využívání“, opakuje Finská republika své tvrzení, že udržení „uspokojivé úrovně“ není podmínkou stanovenou v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích. Tento členský stát kromě toho tvrdí, že jeho argumentace nespočívá v uplatnění režimu čl. 16 odst. 1 směrnice o přírodních stanovištích na směrnici o ptácích, ale v požadavku uplatnění souladného výkladu odchylek stanovených těmito dvěma směrnici. Potvrzuje navíc, že je nezbytné rozlišovat mezi druhem, jehož stav se snižuje, a druhem, jehož stav je nepříznivý z hlediska ochrany.
- 54 Finská republika kromě toho, že zpochybnuje analýzu studií, kterou provedla Komise, poukazuje na vyjádření jednoho ze svých hlavních vědců, který se specializuje na výzkum kajky mořské ve Finsku, ze dne 29. července 2019, v němž tento vědec uvádí, že strategie péče zavedená na ostrovech v provincii Alandy je jak odůvodněná a oprávněná, tak úzce spjatá s místní situací. Rovněž má dle Finské republiky za to, že plán péče uvedený v bodě 52 tohoto rozsudku a opatření, jež byla v tomto ohledu přijata, mají na populaci kajky mořské v provincii Alandy pozitivní vliv, který převažuje nad negativním vlivem způsobeným snížením reprodukčních schopností omezeného počtu samic.
- 55 Co se týče regulace predátorů, Finská republika nejprve uvádí, že místní lovecká komunita by v případě zákazu jarního lovu kajky mořské ztratila na uskutečňování této regulace veškerý zájem. Zákaz jarního lovu v provincii Alandy by se tak rovnal úplnému zákazu lovu. Tento členský stát dále tvrdí, že je třeba podporovat zapojení místní komunity do programů ochrany přírody. Podle Finské republiky chtěla Komise vyloučit největší skupinu osob podílejících se na budoucí ochraně populace kajky mořské odstraněním jediné motivace těchto osob k účasti na takových programech. Tento členský stát svou dupliku uzavřel tím, že zákaz jarního lovu požadovaný Komisí je nepřiměřený, jelikož vůbec nezohledňuje okolnost, že tento lov nijak nepřispěl k poklesu populace dotčeného druhu, ani pozitivní úlohu místní lovecké komunity na zachování této populace.

Závěry Soudního dvora

- 56 Svou žalobou se Komise domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Finská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích, jelikož od roku 2011 pravidelně dávala souhlas k vydávání povolení k jarnímu lovu samců kajky mořské v provincii Alandy.
- 57 Je třeba poukázat na to, že Finská republika ve své žalobní odpovědi uvádí, že tento druh povolení byl udílen přinejmenším do jarního lovu v roce 2019.
- 58 Třebaže se nesplnění povinnosti musí posuzovat s ohledem na stav, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, předmět žaloby pro nesplnění povinnosti lze rozšířit o skutečnosti, které nastaly po vydání odůvodněného stanoviska, jsou-li tyto skutečnosti stejné povahy jako skutečnosti, na které se vztahuje uvedený stanovisko, a představují-li stejné chování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. dubna 2017, Komise v. Bulharsko, C-488/15, EU:C:2017:267, body 40 a 43 a citovaná judikatura).
- 59 Z toho vyplývá, že je třeba opodstatněnost projednávané žaloby zkoumat za období let 2011 až 2019.
- 60 Článek 7 odst. 4 této směrnice členským státům ukládá, aby se postaraly zejména o to, aby druhy ptáků vyjmenované v příloze II uvedené směrnice nebyly loveny během období rozmnožování.
- 61 Pokud jde o projednávanou věc, je kajka mořská druh, jenž je uveden v příloze II části B směrnice o ptácích. Je nesporné, že se jarní lovecká sezóna tohoto druhu v provincii Alandy kryje s jeho obdobím rozmnožování.
- 62 Tato sezóna je tedy součástí období, během kterého čl. 7 odst. 4 uvedené směrnice v zásadě zakazuje jakýkoliv lov kajky mořské (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. července 2007, Komise v. Rakousko, C-507/04, EU:C:2007:427, bod 195).
- 63 Finská republika má nicméně za to, že čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích umožňuje sporná povolení odůvodnit.
- 64 Toto ustanovení totiž pro všechny ptačí druhy, pokud neexistuje „jiné uspokojivé řešení“, povoluje odchylku od článků 5 a 7 této směrnice, aby „v malém množství“ za přísně kontrolovaných podmínek a na základě výběru umožnilo odchyt, držení nebo jiné „rozumné využívání“ některých druhů ptáků.
- 65 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že Soudní dvůr již rozhodl, že lov volně žijících ptáků pro rekreační účely během období uvedených v čl. 7 odst. 4 směrnice o ptácích může představovat „rozumné využívání“ povolené v čl. 9 odst. 1 písm. c) uvedené směrnice (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. října 2003, Ligue pour la protection des oiseaux a další, C-182/02, EU:C:2003:558, bod 11 a citovaná judikatura).
- 66 Dále je třeba, pokud jde o takový odchylný režim, jako je režim stanovený v článku 9 směrnice o ptácích, který musí být vykládán striktně a ukládat pro každou odchylku důkazní břemeno pro prokázání, že požadované podmínky existují, orgánu, který o ní rozhoduje, zdůraznit, že členské státy mají povinnost zabezpečit, že jakýkoliv zásah mající dopad na chráněné druhy je povolen pouze na základě rozhodnutí obsahujících přesné a náležité odůvodnění, jež odkazuje na důvody, podmínky a požadavky stanovené v uvedeném článku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. června 2006, WWF Italia a další, C-60/05, EU:C:2006:378, bod 34).

K podmínice „rozumného využívání“

- 67 Z ustanovení článku 9 směrnice o ptácích, která odkazují na přísnou kontrolu odchylky stanovené v tomto článku a na selektivní povahu odchyty, jakož i ostatně z obecné zásady proporcionality, vyplývá, že uvedená odchylka, kterou členský stát zamýšlí využít, musí být přiměřená potřebám, které ji odůvodňují (rozsudek ze dne 10. září 2009, Komise v. Malta, C-76/08, EU:C:2009:535, bod 57).
- 68 Soudní dvůr tedy rozhodl, že odchylky podle článku 9 směrnice o ptácích mohou být připuštěny pouze tehdy, existuje-li záruka, že populace dotčených druhů bude zachována na „uspokojivé úrovni“, a že není-li tato podmínka splněna, nemůže být odchyt ptáků v žádném případě považován za rozumný, a tudíž za přijatelné využití (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. června 2006, WWF Italia a další, C-60/05, EU:C:2006:378, bod 32, a ze dne 10. září 2009, Komise v. Malta, C-76/08, EU:C:2009:535, bod 59).
- 69 V projednávané věci je třeba zkoumat, zda je populace dotčených druhů zachovávána na „uspokojivé úrovni“; v opačném případě, jak připomíná judikatura citovaná v předchozím bodě, další podmínky stanovené v čl. 9 odst. 1 směrnice o ptácích, a zejména podmínka „rozumného využívání“, nemohou být splněny.
- 70 V tomto ohledu je třeba připomenout, že důkazy, které prokazují, že jsou splněny podmínky pro připuštění odchylky ze systému ochrany zavedeného touto směrnicí, se musí zakládat na přesvědčivých vědeckých poznatcích (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko, C-344/03, EU:C:2005:770, bod 54 a citovaná judikatura). Soudní dvůr již rozhodl, že orgány musí mít v okamžiku, kdy rozhodují o udělení povolení, k dispozici nejlepší relevantní poznatky (pokud jde o chráněné druhy, na které se vztahuje směrnice o přírodních stanovištích, viz rozsudky ze dne 7. září 2004, Waddenvereniging a Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, body 52 a 61, a ze dne 10. října 2019, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, bod 51). Tyto úvahy platí rovněž pro čl. 9 odst. 2 směrnice o ptácích.
- 71 V projednávané věci obsahuje přehled, ze kterého Finská republika vychází, pět prací, a sice zařazení dotčeného druhu Mezinárodním svazem pro ochranu přírody (IUCN) na celosvětové úrovni pro rok 2015 do kategorie „málo dotčené“, zadruhé zprávu z roku 2004 vypracovanou nevládní organizací BirdLife International, podle které je kajka mořská na celoevropské úrovni „v příznivém stavu z hlediska ochrany“, zatřetí pokyny, začtvrté zařazení populace na migrační cestě mezi Baltským mořem a mořem Waddenzee do kategorie „málo dotčené“ nevládní organizací Wetlands International v roce 2015 a zapáté finský „červený seznam“ z roku 2010, ve kterém je kajka mořská v rámci Finska zařazena do kategorie „téměř ohrožené“.
- 72 Nejprve stačí konstatovat, že první a čtvrtá z těchto prací jsou z roku 2015, a nemohou tedy odůvodnit sporná povolení vydaná pro roky 2011 až 2014. Kromě toho ačkoliv první z uvedených prací týkající se klasifikace dotčeného druhu na celosvětové úrovni dotčený druh zajisté řadí do kategorie „málo dotčené“, tatáž organizace tento druh pro tentýž rok uvedla mezi druhy „ohroženými“ na unijní úrovni.
- 73 Druhá práce je pak z roku 2004 a třetí z roku 2008. Co se těchto prací týče, má Finská republika za to, že Komise neprokázala, že již nejsou aktuální.
- 74 V tomto ohledu není možné tvrdit, že má členský stát k dispozici nejlepší vědecké poznatky, pokud v okamžiku, kdy příslušný orgán přijímá rozhodnutí, tento orgán vychází ze studie, jež byla zveřejněna o sedm let dříve, a je tedy, neexistují-li skutečnosti svědčící o opaku, možné mít za to, že by pozdější studie analyzující poznatky týkající se následujících let obsahovala údaje, které by byly aktuálnější, a byla by proto výrazně přesnější a relevantnější.

- 75 Dále je třeba uvést, že ačkoliv není, na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, jisté, že je možné mít za to, že pokyny z roku 2008 již nebyly aktuální, a ačkoliv je třeba zdůraznit, že uvedené pokyny byly zveřejněny v kontextu směrnice 79/409, vychází závěry, které Finská republika z těchto pokynů činí, z neúplného výkladu obsahu této směrnice. Ačkoliv uvedené pokyny kajku mořskou jmenují mezi „lovnými“ druhy, konstatují zejména, že je tento druh jedním z těch, jehož stav z hlediska jeho zachování je „nepříznivý“.
- 76 Z toho vyplývá, že se Finská republika nemůže s úspěchem dovolávat prvních čtyř prací uvedených v bodě 71 tohoto rozsudku za účelem prokázání, že orgán, který udělil sporná povolení, měl k dispozici přesvědčivé vědecké poznatky, jež mu umožňovaly dospět k závěru, že populace dotčeného druhu byla v letech 2011 až 2014 udržována na „uspokojivé úrovni“.
- 77 Finská republika však měla k dispozici finský „červený seznam“ z roku 2010, který obsahoval aktuální analýzu stavu ptáčích druhů z hlediska jejich zachování na jejím území.
- 78 V této souvislosti má tento členský stát za to, že okolnost, že finský „červený seznam“ zařadil kajku mořskou pro rok 2010 do kategorie „téměř ohrožené“ jeho argument, podle kterého byla sporná povolení pro roky 2011 až 2015 udělena na základě spolehlivých vědeckých poznatků, nevyvrací, nýbrž ho potvrzuje.
- 79 Je nutno konstatovat, že taková argumentace neodráží samotný název této kategorie, ani její definici, kterou finský „červený seznam“ uvádí. Uvedená kategorie je totiž definována následovně: „taxon je označen jako ‚téměř ohrožený‘, když byl posouzen podle kritérií [týkajících se velikosti a vývoje jeho populace, jeho zeměpisného rozšíření a kvantitativní analýzy] a prozatím nesplňuje kritéria pro zařazení do kategorie ‚v kritickém nebezpečí vyhynutí‘, ‚v nebezpečí vyhynutí‘ či ‚zranitelný‘, ale téměř splňuje kritéria pro zařazení do kategorie skupiny ‚ohrožený‘ nebo je pravděpodobně splní v blízké budoucnosti“.
- 80 Kromě toho je rovněž třeba zdůraznit, že ačkoliv Finská republika připomíná, že kategorie „téměř ohrožený“ je, pokud jde o riziko vyhynutí, v nomenklatuře uvedeného seznamu na druhém místě, nadpisy výše postavených kategorií nazvaných „zranitelný“, „v nebezpečí vyhynutí“, „v kritickém nebezpečí vyhynutí“, „vyhynulý v přírodě“ a „vyhynulý“ uvádějí, že zahrnutí tohoto druhu do těchto kategorií nemůže dokázat, ani že je uvedený druh v příznivém stavu, ani že v souvislosti s ním neexistují žádné obavy.
- 81 Komise kromě toho cituje různé studie, které ve většině případů v podstatě vyvrací tvrzení Finské republiky, podle kterého byla posledně uvedená v době povolení jarní lovecké sezóny v období od roku 2011 do roku 2015 schopna zabezpečit udržení populace vyskytující se na migrační cestě vedoucí mezi Baltickým mořem a mořem Waddensee na „uspokojivé úrovni“.
- 82 Co se týče následujících let, je nesporné, že IUCN, BirdLife International, Wetlands International a finský „červený seznam“ uvedený v bodě 71 tohoto rozsudku kajku mořskou přeřadily do kategorií s vyšším rizikem vyhynutí.
- 83 Okolnost, že má populace dotčeného druhu sestupnou tendenci, jako taková zajisté nestačí k prokázání, že stav této populace z hlediska jejího zachování je nepříznivý. Nicméně v případě, že další důkazy nenasvědčují tomu, že by situace měla být z jiných důvodů považována za příznivou, taková okolnost neumožňuje mít za to, že je populace udržována na „uspokojivé úrovni“.
- 84 Je však třeba dodat, že co se týče výkladu směrnice o ptácích a směrnice o přírodních stanovištích, ačkoliv judikatura Soudního dvora v případě druhé směrnice uznala, že i když je v případě nepříznivého stavu z hlediska ochrany možné připustit odchylky, může k tomu dojít pouze za výjimečných okolností a dále takové umožnění odchylek musí být posuzováno rovněž z hlediska zásady obezřetnosti (v tomto smyslu viz, pokud jde o směrnici o přírodních stanovištích, rozsudek ze dne 10. října 2019, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola, C-674/17, EU:C:2019:851, body 68 a 69

a citovaná judikatura). Z toho vyplývá, že ačkoliv výklad těchto dvou směrnic zohledňuje zvláštnosti každé z nich, nelze uvedený výklad považovat za rozdílný, jelikož v mezích zvláštností těchto směrnic obsahuje obdobné úvahy, které se odvíjejí zejména od systému ochrany upraveného každou z nich.

- 85 Pokud jde o plány péče, které byly přijaty a provedeny ve Finsku v letech 2017 a 2018 a mají podle Finské republiky základ v pokynech, je třeba zdůraznit, že ačkoliv tyto pokyny nejsou právně závazné, může je Soudní dvůr použít jako referenční základ. Uvedené pokyny ostatně upřesňují, že plány, které mohou být zavedeny, nemají „samostatný právní status“ ve smyslu směrnice o ptácích. V tomto ohledu je dále třeba poukázat na to, že Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že ačkoliv jsou hospodářské požadavky a požadavky rekreace uvedeny v článku 2 této směrnice, nepředstavuje uvedené ustanovení autonomní odchylku ze systému ochrany zavedeného směrnicí o ptácích (rozsudky ze dne 8. července 1987, Komise v. Belgie, 247/85, EU:C:1987:339, bod 8, ze dne 8. července 1987, Komise v. Itálie, 262/85, EU:C:1987:340, bod 8, a ze dne 28. února 1991, Komise v. Německo, C-57/89, EU:C:1991:89, bod 22).
- 86 Konečně, ačkoliv Soudní dvůr v rámci zkoumání podmínky neexistence jiného uspokojivého řešení stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích v bodě 35 rozsudku ze dne 15. prosince 2005, Komise v. Finsko (C-344/03, EU:C:2005:770), uznal, že „i když je pravda, že lovci provádějí s ohledem na péči o přírodní prostředí užitečnou činnost, když na jaře loví malé predátory, aby hnízdění kajky mořské bylo úspěšnější, nezdá se, že by taková činnost mohla být prováděna pouze za podmínky, že je povolen lov kajky mořské na jaře“, tato úvaha se, jak zdůraznila Komise, uplatní v případě, že členský stát nezajistí udržení dotčené populace na „uspokojivé úrovni“. Kromě toho, i kdyby bylo prokázáno, že pozitivní vlivy na populaci chráněného druhu vyplývající z plánu péče neutralizují negativní vlivy způsobené odchycením ptáků z takové populace, má členský stát, jak vyplývá z bodu 6 odůvodnění směrnice o ptácích, povinnost přijmout opatření, která se uplatní na různé činitele, které ovlivňují stav populace ptáků dotčeného druhu.
- 87 Z toho vyplývá, že argumenty uplatněné účastnicemi řízení a vědecké poznatky, které účastnice předložily na podporu těchto argumentů, neumožňují prokázat skutečnost, jejíž prokázání příslušelo Finské republice, a sice že v době, kdy byla udělena sporná povolení, měly vnitrostátní orgány k dispozici přesvědčivé vědecké poznatky, jež nasvědčovaly tomu, že je populace dotčeného druhu udržována na „uspokojivé úrovni“, a že využívání tohoto druhu lze tedy považovat za „rozumné“.
- 88 Rovněž z toho vyplývá, že podmínka „rozumného využívání“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích není splněna.

K podmínce „malého množství“

- 89 Co se týče této podmínky, je třeba poukázat na to, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že nezaručuje-li povolená činnost odchytu ptáků na základě odchylky udržení populace dotčených druhů na uspokojivé úrovni, není možné tuto podmínku považovat za splněnou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. června 2018, Komise v. Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, bod 66).
- 90 Kromě toho je třeba připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že „je třeba za „malé množství“ ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice [o ptácích] za současného stavu vědeckých poznatků považovat úbytek způsobený lovením [...] přibližně 1 % pro druhy, které mohou být předmětem lovu, přičemž „dotčenou populaci“ se rozumí, co se týče [stěhovaných] druhů, populace z regionů, které dodávají hlavní díl stěhovaných ptáků přelétajících přes region, kde se použije [odchylka] v průběhu období jejího uplatnění“ (rozsudek ze dne 21. června 2018, Komise v. Malta, C-557/15, EU:C:2018:477, bod 63 a citovaná judikatura).

- 91 V této souvislosti je zaprvé třeba poukázat na to, že se Soudní dvůr v rozsudku ze dne 21. června 2018, Komise v. Malta (C-557/15, EU:C:2018:477), zaměřil na „region, kde se použije [odchylka] v průběhu období jejího uplatnění“. Zadruhé se sporná povolení netýkají migrujícího chráněného druhu, ale ptáků tohoto druhu v době, kdy se začínají rozmnožovat, a setrvávají tedy na jednom místě. V tomto ohledu čl. 1 odst. 2 směrnice o ptácích upřesňuje, že se tato směrnice „[v]ztahuje [...] na ptáky, jejich vejce, hnízda a stanoviště“. Zatřetí musí být unijní právní předpisy v oblasti ochrany volně žijících ptáků vykládány s ohledem na zásadu obezřetnosti, jež je podle čl. 191 odst. 2 prvního pododstavce SFEU jedním ze základů politiky vysoké úrovně ochrany prováděné Evropskou unií v oblasti životního prostředí (usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 10. prosince 2009, Komise v. Itálie, C-573/08 R, nezveřejněné, EU:C:2009:775, bod 24 a citovaná judikatura, a usnesení ze dne 20. listopadu 2017, Komise v. Polsko, C-441/17 R, EU:C:2017:877, body 42 a 61). Tato zásada proto vyžaduje, aby počty ptáků, které je možné využít, nebyly nadhodnocovány, a byly využívány metody výpočtu, jež zajistí, že tyto počty nebudou vyšší než maximálně přibližně 1 %.
- 92 Z toho vyplývá, že v rozsahu, v němž stěhovavé druhy během období rozmnožování setrvávají na jednom místě, by s těmito druhy mělo být během uvedeného období pro účely výkladu odchylky stanovené v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích zacházeno jako se sedavými druhy.
- 93 Z pouhé okolnosti, že je členský stát jediný, který povoluje určité jednání, navíc nelze dovodit, že tento stát může využít celou dostupnou kvótu. Z tohoto důvodu je třeba se hypoteticky zamyslet nad tím, které další členské státy by mohly chtít této kvóty využít a každému z nich vyhradit její příslušnou část.
- 94 V projednávané věci měla Finská republika na místo toho, aby vycházela z výpočtů provedených na základě celé populace migrující v oblasti Baltského moře a moře Waddenzee, jako referenční základ použít populaci dotčeného druhu hnízdící na ostrovech v provincii Alandy.
- 95 Z toho vyplývá, že orgány provincie Alandy k rozhodnému datu neměly k dispozici údaje, které by jim umožnily správně spočítat množství ptáků z dotčené populace, kteří mohli být odloveni.
- 96 Z toho za těchto podmínek vyplývá, že Finská republika nesplnila podmínku „malého množství“ stanovenou v čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích.
- 97 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba konstatovat, že Finská republika tím, že od roku 2011 do roku 2019 včetně pravidelně dávala souhlas k udělení povolení k jarnímu lovu samců kajky mořské v provincii Alandy, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice o ptácích.

K nákladům řízení

- 98 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a Finská republika neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Finská republika tím, že od roku 2011 do 2019 včetně pravidelně dávala souhlas k vydávání povolení k jarnímu lovu samce kajky mořské (*Somateria mollissima*) v provincii Alandy, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 7 odst. 4 a čl. 9 odst. 1 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků.**

2) Finské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.